

Πέμπτη, 31 Μαΐου 2012

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Σημεία ομιλίας του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Γιάννη Στουρνάρα, στη Γενική Συνέλευση του ΣΕΒ

Υπάρχει πρόοδος όσον αφορά στην αποτελεσματικότητα των μέτρων, η οποία όμως φαίνεται πολύ λίγο. Δεν φαίνεται διότι τα μέτρα ήταν κυρίως οριζόντια και δεν συνέβαλαν στον εκσυγχρονισμό. Για παράδειγμα δεν έγιναν αποκρατικοποιήσεις. Έγιναν διαρθρωτικές αλλαγές, αλλά δεν έχουν τελεσφορήσει ακόμα.

Γιατί δεν βελτιώνεται η κατάσταση: πρώτον διότι έχουμε σημαντικό πρόβλημα εμπιστοσύνης, δεν ξέρουμε αν θα είμαστε στο Ευρώ την επόμενη μέρα. **Θεωρώ ότι θα συνεχίσουμε να είμαστε στο Ευρώ**, αλλά η διεθνής κοινότητα θέτει διαρκώς ερωτηματικά.

Επίσης, η πρόοδος δεν φαίνεται διότι το μείγμα οικονομικής πολιτικής που έχει ακολουθηθεί δεν ήταν το πλέον κατάλληλο. Το είδος της δημοσιονομικής πολιτικής που υιοθετήθηκε, δηλαδή οριζόντια μέτρα, αύξηση φόρων, έχει επιδράσει αρνητικά στην οικονομική δραστηριότητα. Μέρος της ευθύνης αποδίδεται στον τρόπο που εφαρμόστηκε η οικονομική πολιτική από την ελληνική κυβέρνηση, καθώς δεν κατόρθωσε να προωθήσει τις κατάλληλες μεταρρυθμίσεις από την αρχή, ιδιαίτερα τις ιδιωτικοποιήσεις. Τώρα προχωρούν, αλλά στην αρχή χάσαμε χρόνο.

Δεύτερον, η πολιτική ηγεσία της χώρας μας, αλλά και όλοι εμείς, δεν καταφέραμε να δημιουργήσουμε το απαιτούμενο κλίμα που θα ξεδίπλωνε εποικοδομητικά και προς τη σωστή κατεύθυνση τις δυνατότητες των Ελλήνων. **Πρέπει να παραδεχθούμε ότι όλοι μας τα τελευταία 2,5 χρόνια παραμένουμε θεατές των εξελίξεων, χωρίς να συμμετέχουμε ενεργά στην εθνική προσπάθεια για διέξοδο της χώρας από την κρίση.**

Τρίτον, υποτιμήθηκαν από την τρόικα οι υφειακές επιπτώσεις της δημοσιονομικής προσαρμογής, ενώ οι κυρίαρχες ακόμα και σήμερα δυνάμεις στην Ευρωζώνη έχουν θέσει ως απόλυτη προτεραιότητα μόνο την εξάλειψη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. **Έχουν αρχίσει βέβαια και υπάρχουν φωνές προς την αντίθετη κατεύθυνση.** Νομίζω ότι η εκλογή του Φρανσουά Ολάντ θα έχει μια σημαντική επίπτωση.

Το ερώτημα είναι τί θα γίνει την επόμενη μέρα. Θεωρώ ότι **την επόμενη μέρα θα παραμείνουμε στο Ευρώ και ότι ενδεχομένως η λύση του προβλήματος να είναι στο χέρι μας.** Νομίζω ότι η Ευρωζώνη θα αναγνωρίσει το βάθος της ύφεσης και τις επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία και θα συζητήσει, μέσα σε πνεύμα καλής συνεργασίας, μια ενδεχόμενη προσαρμογή του προγράμματος, αρκεί όμως να επιβεβαιωθεί και η δική μας δέσμευση για συνέχιση των διαρθρωτικών αλλαγών και των μεταρρυθμίσεων.

Τι πρέπει λοιπόν να κάνουμε προς την κατεύθυνση αυτή: πρέπει κατ' αρχήν να σκεφτούμε ψύχραιμα, ρεαλιστικά και με σύνεση. Η Ελλάδα είχε ήδη μπει σε ύφεση και μάλιστα βαθιά, πριν έρθει η τρόικα την άνοιξη του 2010. Διότι το αναπτυξιακό πρότυπο που βασιζόταν σε μεγάλο εξωτερικό δανεισμό, περισσότερες προσλήψεις και μισθολογικές αυξήσεις στον αναποτελεσματικό δημόσιο τομέα, είχε αποτύχει. Και αυτή η αποτυχία ήταν η κύρια αιτία της ύφεσης.

Γι' αυτό το λόγο, αναχρονιστικές πολιτικές που ορισμένοι επιθυμούν να επαναφέρουν σήμερα, είναι βέβαιο ότι θα επιδεινώσουν την ύφεση και θα απομακρύνουν κάθε ελπίδα για ανάπτυξη. Το ζητούμενο σήμερα είναι να ανακτήσουμε την αξιοπιστία μας, να επιδιώξουμε τη **σύζευξη δημοσιονομικής προσαρμογής και οικονομικής ανάπτυξης** μέσω επενδύσεων, τόσο ιδιωτικών όσο και δημοσίων, να επιδιώξουμε την αναγνώριση των δυσμενών επιπτώσεων της κρίσης, προσαρμόζοντας το ακολουθούμενο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής και κυρίως **να είμαστε αξιόπιστοι συνδιαμορφωτές της οικονομικής πολιτικής**, όταν η Ευρωζώνη αρχίσει να συζητά -και ήδη έχει αρχίσει- μείζονες αλλαγές ομοσπονδιακού χαρακτήρα.

Εδώ και καιρό έχω διατυπώσει την άποψη ότι **απαιτείται η διαμόρφωση ενός νέου εθνικού αναπτυξιακού και κοινωνικού προτύπου με τη μορφή ενός 10ετούς προγράμματος ανάπτυξης και προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας, με άξονες την παραγωγική ανασυγκρότηση, την εξωστρέφεια, τις μεταρρυθμίσεις, τη δημοσιονομική προσαρμογή και την κοινωνική δικαιοσύνη.**

Το πρόγραμμα αυτό, το οποίο πρέπει να εκπονηθεί και να παρακολουθείται από μια ελληνική διακομματική ομάδα έργου, μπορεί να προταθεί στη διεθνή κοινότητα που παρέχει τους χρηματοδοτικούς πόρους για τη στήριξη της ελληνικής οικονομίας, **με σκοπό να αντικαταστήσει την τρέχουσα συμφωνία και το μείγμα πολιτικής, που εφαρμόζεται σήμερα από την τρόικα.** Και στο πόστο που βρίσκομαι σήμερα, διαπίστωνα ότι αυτό επείγει και ότι μπορεί να γίνει και να έχει και αποτελέσματα.

Μέχρι βέβαια να εκπονηθεί και να εγκριθεί αυτό το νέο πρόγραμμα, η τρέχουσα συμφωνία, με όποιες προσαρμογές λόγω της βαθιάς ύφεσης, πρέπει να τηρηθεί για λόγους αξιοπιστίας της Ελλάδας, την αμέσως επόμενη κρίσιμη περίοδο. Κατά την άποψή μου, στην κατεύθυνση αυτή, η επόμενη ελληνική κυβέρνηση - η πολιτική κυβέρνηση που πιστεύω ότι θα υπάρξει και το λέω με βεβαιότητα- θα πρέπει:

- Να επιβεβαιώσει τη θέλησή της, αντανακλώντας τη βούληση του ελληνικού λαού, να παραμείνει η χώρα μας στην Ευρωζώνη
- Να προτείνει τη χρονική μετάθεση και προσαρμογή του στόχου της περαιτέρω μείωσης του δημοσιονομικού ελλείμματος, για να αποφευχθεί η βαθύτερη ύφεση και η μεγαλύτερη ανεργία σε σχέση με τα αρχικά δεδομένα. Στο πλαίσιο αυτό, να προτείνει επίσης την επέκταση του επιδόματος ανεργίας σε τρία χρόνια για τους ανέργους του ιδιωτικού τομέα και το συγκεκριμένο ποσό να εξαιρεθεί από την αναγκαία προσαρμογή του πρωτογενούς δημοσιονομικού αποτελέσματος.

- Να προτείνει να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα ποσοτικοί και χρονικοί στόχοι και μέτρα για τη μείωση του ποσοστού ανεργίας, ιδιαίτερα της ανεργίας των νέων. Δηλαδή όχι μόνο δημοσιονομικοί στόχοι, αλλά και στόχοι για την ανεργία.
- Να προτείνει μεγαλύτερη ευελιξία στα κριτήρια επιλεξιμότητας των κονδυλίων του ΕΣΠΑ, όπου εκεί πραγματικά έχω βρει πάρα πολλές αγκυλώσεις. Στο πλαίσιο αυτό να προτείνει επίσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση την αύξηση των κεφαλαίων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με σκοπό την ενίσχυση των επενδύσεων στον ευρωπαϊκό νότο.
- Να προσέξει τη μεθοδολογία στην κατάρτιση του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020, διότι κινδυνεύουμε, δυστυχώς, να θεωρηθούμε χώρα πολύ πιο πλούσια απ' ό,τι είμαστε, διότι **τα στοιχεία για τις Περιφέρειες που έχει η Eurostat σταματάνε στο 2008 και η διαπραγμάτευση γίνεται με βάση το 2008. Από τότε μέχρι σήμερα, όμως, το ελληνικό ΑΕΠ έχει πέσει 20%.**
- Να προτείνει την άμεση εκταμίευση 6,5 δισεκατομμυρίων ευρώ για την εξόφληση των συσσωρευμένων υποχρεώσεων του Δημοσίου προς τον ιδιωτικό τομέα.
- Να συμπράξει με άλλα πρόθυμα κράτη- μέλη της Ευρωζώνης και να ζητήσει την αλλαγή του μίγματος οικονομικής πολιτικής στο σύνολο της Ευρωζώνης, ούτως ώστε αυτό να μην έχει ως αποκλειστικό στόχο τη δημοσιονομική προσαρμογή, αλλά και την οικονομική ανάπτυξη.

Παράλληλα, η νέα ελληνική κυβέρνηση θα πρέπει να δεσμευθεί ως αντάλλαγμα- γιατί τίποτα δε γίνεται χωρίς αντάλλαγμα- για ταχύτερη εφαρμογή του προγράμματος διαρθρωτικών αλλαγών που περιέχεται στη συμφωνία, προκειμένου να αυξηθεί η ένταση του ανταγωνισμού στην οικονομία, καθώς και για ταχύτερη εφαρμογή του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων, προκειμένου να λειτουργήσει ως καταλύτης, αφ' ενός για την προσέλκυση επενδύσεων και αφ' ετέρου για την ταχύτερη εξόφληση του δημοσίου χρέους.

Οι πιο πολλές από τις παραπάνω προτάσεις, αν και εύλογες, έχουν ωστόσο ένα αδύνατο σημείο: Η Ελλάδα, όπως ξέρετε, είναι αποκλεισμένη από τις αγορές. Άρα οι προτάσεις αυτές για παράταση της δημοσιονομικής προσαρμογής απαιτούν πρόσθετη χρηματοδότηση του δημοσιονομικού ελλείμματος από τις χώρες που έχουν πλεονάσματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

Για το λόγο αυτό, κι επειδή αποφάσεις τέτοιου είδους λαμβάνονται από Κοινοβούλια, δεν μπορεί κανένας Πρωθυπουργός ή κανείς Διοικητικής μεγάλου Οργανισμού, του IMF, να δώσει τα λεφτά αυτά. Αποφασίζουν Κοινοβούλια και για το λόγο αυτό η προσέγγιση πρέπει υποχρεωτικώς να έχει συναινετικό χαρακτήρα και να γίνει σε ένα πλαίσιο καλής φιλίας.

Επιστρέφοντας στο Υπουργείο Ανάπτυξης, μετά από 12 χρόνια απουσίας –είχα υπηρετήσει ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων από το τέλος του 1993 μέχρι τον Ιούνιο του 2000 - βρήκα ελπίδα και το λέω με το χέρι στην καρδιά. Βρήκα μια μικρή φλόγα που σιγοκαίει. Το ελληνικό Δημόσιο δεν έχει πεθάνει. Βρήκα ταλέντο, μορφωμένους

ανθρώπους που δουλεύουν σκληρά, με αυταπάρνηση, παρά τη μεγάλη μείωση του μισθού τους, της τάξεως του 30% .

Βρήκα όμως, σε ορισμένους θύλακες και μια νοοτροπία κρατισμού, κορπορατισμού, βρήκα καχυποψία προς τον ιδιωτικό τομέα, κομματισμό, ενδοϋπηρεσιακούς ανταγωνισμούς. Αυτοί **οι ενδοϋπηρεσιακοί ανταγωνισμοί κοστίζουν στην οικονομία**. Χρειάζεται μια πεφωτισμένη πολιτική ηγεσία ώστε να μετατρέψει αυτή τη μικρή φλόγα σε δυνατή φωτιά, που θα αναζωογονήσει την οικονομία και θα εμπνεύσει τόσο το Δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα.

Το ΕΣΠΑ είναι ένα πολύ μεγάλο όπλο. Δυστυχώς, ακόμα, παραμένει σχετικά αναξιοποίητο, παρά το γεγονός ότι έχουν περάσει αρκετά χρόνια. Η κρίση και η έλλειψη ρευστότητας από τις Τράπεζες επηρεάζει την απορροφητικότητα. Όταν πάει ένας εργολάβος να πάρει εγγυητική επιστολή δεν μπορεί. Όταν πάει να κάνει τιτλοποίηση του συμβολαίου του με το ΕΣΠΑ, δεν του δίνει η Τράπεζα. Του ζητάει πάρα πολύ μεγάλα collaterals. Αυτό είναι αποτέλεσμα βέβαια της γενικότερης κρίσης, δεν φταίει η Τράπεζα, φταίει ότι έχουμε μια γενικότερη κρίση και έλλειψη ρευστότητας.

Πρόβλημα παραμένει και η έλλειψη συντονισμού μεταξύ Υπουργείων και Διαχειριστικών Αρχών, μεταξύ κεντρικών Αρχών και Περιφέρειας, οι παραμένουσες γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, πεπαλαιωμένες πολιτικές πρακτικές.

Μεγάλο πρόβλημα είναι οι συνεχείς δικαστικές προσφυγές. Για παράδειγμα το ότι δεν έχουμε ηλεκτρονική διακυβέρνηση σήμερα οφείλεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στις συνεχείς δικαστικές προσφυγές. Εκεί κάτι πρέπει να γίνει, υπάρχουν προτάσεις, έχω δει τι κάνουν άλλες χώρες.

Επίσης, η έλλειψη αξιολογητών, όπως για παράδειγμα αξιολογητές επενδύσεων ή στη ναυτική εκπαίδευση.

Ένα ζήτημα που το θέτω για πρώτη φορά είναι το εξής: Υπάρχουν χρηματοδοτικά εργαλεία στο Υπουργείο, που σχεδιάστηκαν σε καλύτερες εποχές από την προηγούμενη κυβέρνηση και συνεχίζονται. Τα εργαλεία αυτά, που προβλέπουν δέσμευση πόρων ΕΣΠΑ για μόχλευση από τις εγχώριες Τράπεζες και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, δυστυχώς δεν πάνε καλά. Διότι ούτε προσφορά υπάρχει από τις Τράπεζες, αλλά ούτε και ζήτηση από τις επιχειρήσεις. **Έχουμε, όμως, παρκάρει χρήματα του ΕΣΠΑ τα οποία περιμένουν να χρησιμοποιηθούν ως εγγυήσεις προκειμένου να γίνει μεγάλη μόχλευση. Δεν σας κρύβω ότι με εξέπληξε αρνητικά η στάση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων στο θέμα αυτό.**

Ένα θέμα το οποίο το έχω ήδη θέσει σε ανώτατο κοινοτικό επίπεδο για να λυθεί. Διότι την επόμενη μέρα θα υπάρχει Ελλάδα, θα υπάρχει Ελλάδα στο ευρώ, **δεν είναι δυνατόν η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να σκέφτεται και να δρα όπως μια Εμπορική Τράπεζα.**

Το **Fast Track** και το **Invest in Greece**: Εναποθέσαμε πολύ μεγάλες ελπίδες αλλά χρειάζεται πολύ δρόμο ακόμα. Δεν είναι το Invest in Greece κέντρο μιας στάσης. Υπάρχουν ακόμα κέντρα αντίστασης σε πάρα πολλές Υπηρεσίες από το να γίνει αυτό.

Το θέμα των αδειών, χωροταξικών και περιβάλλοντος είναι πολύ μεγάλο. Ίσως πρέπει να δούμε με το ΣτΕ τι μπορούμε να κάνουμε, ίσως να υπάρχει ειδικό Τμήμα που να ασχολείται με την ανάπτυξη.

Στη **Γραμματεία Εμπορίου** είδα ανταγωνισμό με την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Δεν επιτρέπεται. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι μια απόφαση, η δημιουργία της έχει ένα θετικό ρόλο. Έμαθα ότι έγιναν δυο φορές προσπάθειες στο παρελθόν, στο πρόσφατο παρελθόν, να ξαναγίνει Διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου. Αυτό μας γυρίζει πίσω.

Στην **Ψηφιακή Σύγκλιση** υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις με πάρα πολύ μεγάλο κόστος. Δεν έχει προχωρήσει ακόμα η ευρυζωνικότητα σε πολύ μεγάλο βαθμό στο δημόσιο τομέα. Εκεί υπάρχει και έλλειψη συντονισμού, αλλά όμως το πρόγραμμα υποφέρει από δικαστικές προσφυγές.

Ο αναπτυξιακός νόμος: Δυστυχώς, λόγω των φαινομένων διαφθοράς, είχαμε μια δυσάρεστη επιστολή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που προειδοποιεί - βέβαια όχι ακόμα σε πολύ υψηλό επίπεδο-, με διακοπή των εκταμιεύσεων μέχρι να ξεκαθαρίσουμε την κατάσταση. Όπως καταλαβαίνετε αυτό θα είναι πολύ μεγάλο πρόβλημα, μέσα σε βαθιά ύφεση, να σταματήσουν οι εκταμιεύσεις για τον αναπτυξιακό νόμο. Όσο καιρό είμαι στο Υπουργείο θα δω τι μπορώ να κάνω.

Ναυτιλία: Ήταν πολύ μεγάλο λάθος η κατάργηση του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας. Νομίζω το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνει η επόμενη κυβέρνηση είναι να το ανεξαρτητοποιήσει. Χρειάζεσαι έναν «full time» Υπουργό εκεί, είναι πολύ μεγάλα τα θέματα που διακυβεύονται. Πιστεύω ότι η ποντοπόρος ναυτιλία έχει πολλά να προσφέρει στην Ελλάδα. Η ιδέα που αρχίζω να διαμορφώνω στο μυαλό μου είναι πώς να δημιουργηθεί ένα ναυτιλιακό cluster.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης μπορεί να φτιάξει το νέο δεκαετές αναπτυξιακό πρότυπο της χώρας που ανέφερα πριν. Έχει όλες τις δυνατότητες, έχει και τα χρήματα. Έχει αυτό το ΕΣΠΑ και το επόμενο όπου - αν όλα πάνε καλά και μπορέσουμε να ξεπεράσουμε αυτό το τεχνικό πρόβλημα που όπως σας είπα η Ελλάδα εμφανίζεται μια πολύ πλούσια χώρα ενώ είναι 20% φτωχότερη με βάση τα στοιχεία του 2008 - θα υπάρχουν σημαντικά κονδύλια για να μπορέσουμε να φτιάξουμε ένα αναπτυξιακό πρότυπο με επαρκή χρηματοδότηση.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει τεράστιες δυνατότητες συνεργασίας με άλλα Υπουργεία όπως το Μεταφορών και Υποδομών, το Ενέργειας, με το ΤΑΥΠΕΔ, τις αποκρατικοποιήσεις και μπορεί να αποτελέσει το κέντρο συντονισμού για το νέο αναπτυξιακό πρότυπο.

Πεποίθησή μου είναι ότι η επόμενη μέρα θα είναι καλύτερη, θα έχουμε την ευκαιρία να διορθώσουμε τα λάθη του παρελθόντος. **Έχουμε συμπιεστεί προς τα κάτω τόσο πολύ, που μόνο προς μια κατεύθυνση μπορούμε να πάμε: Προς τα πάνω.**